

Klimataktion strategimöte 2025-03-23

Närvarande: Aina Hagberg (Kalmar), Dag Persson (Skåne), Ami Lenndin (Skåne), Lena Vinterbäck (Uppsala), Annika Härlin (Uppsala), Are Kjeang (Halmstad), Ola Gabrielsson (Riks), Janine O'Keeffe (medlem), Gunnar Westling (Riks), Eva Berlin (Riks), Jörgen Leidebrant (Riks/Nyköping, mötesordförande), Lena Douglas (Stockholm, mötessekreterare), Ninna Gunnarsson (Riks, justerare)

1. Samarbete med andra miljöorganisationer och med Fred- och rättviserörelsen.

Aina: KA Kalmar har samarbetat bland annat med Omställarnätverket, men främst med Folk och frö och FFF, och Naturskyddsföreningen i Kalmar och Mönsterås. Vid arrangemang samarbetar de med studieförbundet Sensus. Mellan dessa olika föreningar/nätverk finns det en överlappning av medlemmar, även i ganska hög grad mellan Klimaktion Kalmar län och Rebellmammorna. Vid samarbete ser de till att sprida varandras event. NSF samarbetar i sin tur med Friluftsrörelsen. Men Kalmar har inga samarbeten med fredsorganisationer.

Ami/Dag: KA Skåne har rätt mycket samarbeten, både med miljöorganisationer och fredsorganisationer, till exempel Malmö XR, Rosengårds bibliotek, Naturskyddsföreningen inför EU-val, och FFF. De har skrivit under det klimat- och fredsinitiativ som togs fram för ett år sedan. Nätverkande ligger högt på agendan för KA Skåne. Svenska freds aktionsgrupp i Malmö arrangerar en vecka där KA Malmö ansvarar för en dag. KA Skåne har också bjudits in till en feministisk festival. De har haft en studiecirkel med ABF med temat klimat och fred. Det är viktigt att även andra organisationer samarbetar kring studiecirkeln. De rustar för att kampanja inför valet nästa år. Det är viktigt att det inte går prestige i vem som arrangerar event.

Annika/Lena V: KA Uppsala samarbetar mycket Naturskyddsföreningen, biblioteket, ABF, och även ett "En jord för alla"-nätverk med många olika föreningar och även Fairtrade företag. Alla samarbeten ska ha klimatfokus. KA Uppsala vill inte ta ställning i olika frågor som inte är kopplade till klimatfrågan. De samarbetar med alla organisationer när det handlar om klimatet och arbetar enligt devisen på KAs webbplats, om att "det finns många viktiga frågor i samhället men vi fokuserar på klimatet".

Ami: Att ta ställning i Israel-Palestina frågan är inte att ta ställning i en konflikt, utan att ta ställning mot mord. Tycker att KA Riks borde ta ställning i Israel-Palestina-frågan.

Dag: Skulle kunna formuleras i still med att Klimataktion "tar ställning mot krig och allting som är dåligt för klimatet men att yttringarna och aktiviteterna bestäms av och sker i lokalgrupperna"

Are: Är ny i styrelsen i Halmstad så har inte full koll på vad gruppen gjort tidigare, men det går att läsa i verksamhetsberättelsen. Noterar att FFF har krympt de senaste åren. KA Halmstad har torgmöten en gång i månaden, med en lång lista på olika samarbetsorganisationer/företag, men endast i storleksordningen 10 personer brukar komma. De kommer göra ett nytt försök att anordna en studiecirkel med "En jord för alla", som är en bok som ger hopp.

Lena D: KA Stockholm har försökt få till stånd ett klimatsnätverk i Stockholm men det har inte gått så bra, det kom några till det möte vi bjudit in till men därefter var intresset svalt. Det utmynnade i alla fall i att vi har ett samarbete med Naturskyddsföreningen i Stockholms läns Klimatgrupp. Vi tycker att det är bra att som princip samarbeta både med miljöorganisationer och fredsorganisationer, men måste avgöras från fall till fall.

Ola: Man kan vara med i många olika grupper och samarbeta för mycket, tills man riskerar att tappa sin egen fråga. KA måste fokusera på klimatet, för att vara en inkörsport för de som tycker klimatfrågan är viktig men inte vill ta ställning i andra frågor. Det här är en mycket viktig fråga. Det finns också en motion till årsmötet som ska tas upp på årsmötet i eftermiddag, om samarbete mellan klimat och fredsörelserna.

Ami: Man måste också ha respekt för de lokala förutsättningarna för lokalgrupperna, i Malmö är det kanske Israel-Palestina-frågan är en inkörsport till klimatet för vissa deltagare.

Lena V: Tycker att Olas formulering var bra. Viktigt att varje lokalorganisation lyfter upp klimatet.

Janine: Viktigt att kunna ha både en huvudfråga (klimatet) och stödfrågor (som rättvisa eller fred). Klimataktion kan stödja en annan organisation i deras fråga och de kan stödja KA i klimatfrågan.

Ami: Man måste kunna stödja fredsorganisationer i Israel-Palestina-frågan och i de sammanhangen möta folk som då kanske får upp ögonen på klimatfrågan.

Ola: Alla kan vara medlemmar i flera olika organisationer, det kan vi lösa på individnivå för att kunna stötta flera olika frågor samtidigt.

Dag: Vi får hushålla med våra krafter, vi måste ju räcka till. Ibland måste man tacka nej.

Sammanfattning av diskussionen:

Det finns många viktiga frågor i samhället men Klimataktion som förening fokuserar på klimatet. Alla medlemmar som vill kan vara medlemmar i flera föreningar och därigenom förena engagemanget för olika frågor som man brinner för. Klimataktion Riks kan ändå ta ställning mot krig och allting som är dåligt för klimatet, men hur det stödet yttrar sig, och vilka aktiviteter vi stöttar, bestäms av och sker i lokalgrupperna.

2. Hur ställer vi oss till civil olydnad? Gärna att de som är med får ta med ett positivt och ett mindre positivt exempel.

Ami/Dag: Det är bra att det finns civil olydnad, och andra organisationer som ägnar sig åt det, men de är tydliga mot andra med att de inte ägnar sig åt civil olydnad inom KA, även om de ibland samarbetar med personer/organisationer som gör det. När man inte når ut med normala metoder ska individen ha rätt att protestera. Sverige har ju nyligen fått FN-kritik för att klimataktivister har dömts väldigt hårt.

Ninna: Man ska vara försiktig så att det inte skadar vår rörelse, det viktiga är att man får med sig folk. Om effekten är att folk blir arga så har man inte uppnått något. Det bästa är att få folk att skratta, som exempelvis i Nederländerna där 200 personer deltog i en aktion och stoppade privatflygplan genom att cykla på landningsbanan och där poliser jagade cyklarna till fots, vilket såg komiskt ut.

Janine: Det var en aktion på Bromma, men Swedavia ljög om vad som hade hänt under aktionen, vilket upprörde folk och gjorde dem negativt inställda. Men i dagens samhälle, där fascism sprider sig, är det extra viktigt att protestera. Viktigt att det finns olika nivåer så att alla kan hitta sin nivå.

Jörgen: En annan aktion var Just stop oil som förstörde kända konstverk, det fick stort medialt genomslag men många vände sig emot dem för att de förstörde. Ett positivt exempel är Banks - hans verk är kreativa och skapande, som att göra konstverk på grå betongväggar.

Aina: Många i KA Kalmar är också med i Rebellmammorna. Ett slående exempel var den röda halsduken som stickades förra året, men det gav svagt medialt genomslag eftersom det "inte tillräckligt olagligt" enligt media. Återställ våtmarkerna är en kampanj som har lyckats få upp våtmarkerna på agendan. Civil olydnad är viktigt för vår demokrati. Ojnareskogen är ett annat exempel, där Fältbiologerna satte sig i skogen och räddade den. Ibland är det nödvändigt med civil olydnad.

Lena D: KA Stockholm har fått avslag på ansökan till Stockholms kommun om finansiellt stöd, motiveringen från kommunen var att vi i verksamhetsberättelsen hade skrivit att vi hade samarbetat med XR på en demonstration. Vi tänker att det finns olika nischer i klimatrörelsen och att just KA bör avstå från civil olydnad.

Janine: Konstverket som blev attackerat som nämndes tidigare skadades inte, det var bakom skyddande glas/plast.

Ninna: Men det fanns ingen direkt koppling mellan konstverket och klimatet, som när man riktar sig mot ett oljeraffinaderi, då blir det en tydlig koppling till klimatet.

Janine: Det fanns faktiskt en koppling mellan konstverken som valdes och klimatet, som till exempel potatissvälten i Irland på 1800-talet, men detta framkom inte i media.

Gunnar: Det handlar inte om att bli populär, man kan lyfta fram behovet av en specifik fråga, som att återställa våtmarkerna, en fråga som blev synlig i samhället efter deras aktioner.

Eva: Vi agerar i en parlamentarisk demokrati.

Ninna: Politikerna måste våga ta obekväma beslut, därför viktigt att inte stöta bort folk eller väcka förakt.

Annika: Tycker också att frågan är viktig, och att det finns organisationer som vill ägna sig åt det. Men KA Uppsala ägnar sig inte åt det, har alltid polistillstånd. I Uppsala finns många

Rebellmammor, som också söker polistillstånd. Det handlar om att få med så många som möjligt i Sverige, för att övertyga politikerna.

Lena V: KA Uppsala tog upp detta på ett medlemsmöte 2022, på medlemsmötet kom de fram till att KA ska vara en bred organisation och inte ägna sig åt civil olydnad.

Gunnar: Håller med om att man inte ska stöta bort människor, men vi drar inte heller till oss människor. Idag är vi typ 750 medlemmar. Då måste vi hitta nya vägar.

Lena V: Men de vägarna handlar inte om civil olydnad.

Ninna: Vi kan ha aktioner som väcker uppmärksamhet, men inte upprör. Riks har inte hunnit planera några aktioner det senaste året, pga mycket arbete med administration, de har bytt medlemsregister, mejlprogram, etc. Och så har styrelsen varit väldigt liten. De har alltså inte mäktat med det under året, men vill få igång det i år.

Ola: Opinionsfönstret håller på att flytta högerut och även snälla aktioner kommer att betraktas som olagliga aktioner av SD, tex helt vanliga demonstrationer vill de få till sabotage! Det pågår en kamp om var gränsen går. Om vi bara är snälla så kommer vi bara pushas bort.

Ninna: Tycker inte vi ska vara snälla, utan vassa och radikala.

Janine: De försöker flytta gränsen för vad som är lagligt. Vad demokrati behöver är protest, vi hade aldrig fått demokrati om ingen vågat gå mot lagen. FN står bakom oss och har kritiserat Sverige för hur klimataktivisterna har behandlats.

Lena V: Viktigt att vi syns och hörs och har ett kunskapsbaserat sätt att kommunicera. Viktigt att inte låta någon ta över pga vilken attityd de har.

Are: Rebellmammorna är favoriter eftersom de lyckats dra till sig människor som aldrig varit aktiva tidigare. Många aktiva i andra organisationer har varit aktiva sedan 70-talet, tillflödet av nya personer är svagt. Det är svårt att ta negativ ställning mot aktivism, men viktigt att vi som organisation håller oss i skinnet.

Jörgen sammanfattade:

Vi är överens om att vi som organisation inte ska ägna oss åt civil olydnad.

3. Hur ställer vi oss till aktioner som håller sig inom lagen men kan väcka uppseende? Skulle vi kunna genomföra sådana tillsammans, på olika håll i landet? Vilka skulle det i så fall vara? Jag och Gunnar skulle kunna ta med några exempel på vad vi menar med sådana aktioner.

Gunnar: Exempel på aktioner som kan väcka uppmärksamhet, för att väcka framgång måste man väcka förargelse, om man är för snäll så väcker man inte uppmärksamhet.

- Man kan tänka sig olika typer av överbelastningsaktioner. Det beror också på vem man vill nå - en allmänhet eller makthavare, som ska ta intryck. Beroende på vem man vill nå ska man använda olika slags metoder. Det vore lämpligt för alla organisationer framförallt större, att organisera mejlaktioner, så att många skickar mejl till en enskild politiker, med många skickade mejl till en person under en dag, om man dessutom inkluderar stora bilagor kan den personens mejlsystem krascha, vilket kan leda till uppmärksamhet i media - om det dessutom är en impopulär politiker kan det väcka sympati. Man kan göra samma med SMS. Man kan filer med skällande hundar, lite roligt samtidigt, att skicka en "utskällning".
- Man kan lappa bensinpumpar, skriva något på en lapp tex att pumpen är stängd pga klimatförstörelse och Putins krig. Kommentarer om att det kan ses som sabotage, XR har redan testat och det ledde till böter.
- Man kan hänga upp banderoller som syns, ta lakan för dubbelsängar som man syr ihop, det blir väldigt stort, hänga upp från en bro, gör man det samordnat på flera broar samtidigt.
- Drastiska symboliska aktioner som gränsar till förargelseväckande beteende, som en drastisk teater på ett torg.
- Klä ut sig till prominenta personer, kanske bura in dem för att visa vad man tycker.
- Ta med leksakspistoler och skjuta sig i huvudet, för att visa att vi ägnar oss åt ett långsamt självmord.

Jörgen: Vore bra om vi kan hitta en aktion som vi alla kan komma överens om och utföra samtidigt över hela landet.

Gunnar: Ja precis. Skickar man 10 mejl så spelar det ingen roll, men om man skickar 200–300 så gör det det.

Ola: XR gör inte bara olagliga aktioner utan de gör just sådana här aktioner. Skulle man kunna samarbeta så att XR kan göra sådana aktioner under namnet Klimataktion istället?

Eva: Som journalist med erfarenhet - lokaltidningar når man bäst om man ger dem siffror.

Annika/Lena V: Om vi kan komma på en sådan aktion, som alla kan stå bakom, så är det bra men då ska även Uppsalas samarbetsorganisationer kunna stå bakom. Naturskyddsföreningen har rört sig mer och mer mot klimatet.

Lena D: KA Stockholm har arbetat med Knappkampanjen och spridit 4500 1,5-gradersknappar över hela landet. Förra året hade vi också en SignbyMe kampanj riktad till ledarna för de två politiska blocken, totalt 111 mejl skickades till Ulf Kristersson och Magdalena Andersson.

Ola: Vi som organisation - vi bör öppet stödja organisationer som tex XR, eftersom det finns historiska exempel på att rörelser har nytta av de mera radikala organisationerna, tex medborgarrättsrörelsen i USA och Black Panthers.

Annika: Det finns bra exempel, tex Rebellmammor som tog med en hink med sand till Romina Pourmokhtari för att stoppa huvudet i. Just Rebellmammorna har ju roliga aktioner.

Aina: Civil olydnad är en förutsättning för vår demokrati. I samarbete med FFF har Kalmar gjort en del roliga saker och 22 maj planeras en marsch för biologisk mångfald, med utklädnad/maskerad, bland annat för att få med sig barn.

Lena D: Vi borde strunta i effekterna av att stötta tex XR, när det gäller att riskera avslag på eventuella finansiella bidrag till föreningen. Det är viktigt att vi stöttar tex XR, att vi kan hjälpa till att sprida information om deras event. Om det leder till att vi inte får bidrag i något fall så får vi ta det.

Ninna: Har tänkt på en aktion, man tar med väskor med stenar med påmålade budskap, som lämnas på riksdagstrappan, så kanske det blir bomblarm, vilket kan väcka uppmärksamhet. Skulle kunna göra samtidigt vid kommunhus över hela landet.

Annika: Eller så lämnar man bara stenen med budskapet.

Gunnar: Det vore otroligt värdefullt om vi kan få med Naturskyddsföreningen, om de kunde bilda en aktionsgrupp som vill bilda aktioner, tex tillsammans med XR. (Enligt Ola pågår det redan). Att skicka tunga mejl vore bra kampanj, det skulle förarga politikern, inte vanliga människor. Eller skicka mejl till VD för oljebolag, eller liknande.

Lena V: Bra diskussion, tror att vi skulle vinna på att ha ett tema som är positivt och lite roligt. Vi måste variera oss, ha satir eller humor. Inte bara fysiskt utan även digitalt.

Ola: Ett problem är att folk i Sverige tror på sin regering. Vi vill få in en kil mellan folket och regeringen: "Era valda politiker gör inte det som ni vill". Tre av fyra svenskar vill ju att politiker ska göra mera för klimatet.

Janine: FFF syns mycket internationellt, genom sociala medier. Ett exempel är Scientists rebellion som för 2 år sedan gick ut med budskap som "1,5 grader är dött", och senare med "Stop the silence". Högern är omoralisk, medan vänstern är tysta. Det skulle kunna bli "Tala klarspråk" eller "Tala högre".

Lena D: Om vi kunde hitta en kändis eller influencer som vi kan samarbeta med, som organisationen Fund your mother som haft en film med Alexander Skarsgård som setts av fler än 400 000 personer.

Sammanfattning av diskussionen:

Klimataktion behöver tänka på återväxten, vi har hög medelålder. Det är viktigt att också nå ut till yngre målgrupper. Vi diskuterade att det kanske skulle vara en bra idé att inte direkt rikta oss mot ungdomar, utan deras föräldrar. Det finns andra klimatorganisationer som vänder sig till ungdomar, kanske bättre att Klimataktion samarbetar med dem och stöttar ungdomar på det sättet. Men det ena behöver inte utesluta det andra.

4. Hur kan vi nå ut bättre till de yngre? Är det något vi bör satsa på? Tror det är svårt för KA. Har gjorts flera försök.

Jörgen: KA Nyköping har haft ett samarbete med ett par ungdomar, Isma och Tyra. De har haft äppelkampanj och delat ut fallfrukt, mm, och kommer snart ha en klädverkstad för framförallt ungdomar, för att de ska lära sig lappa och göra kläder personliga.

Det är svårt att få ihop det med ungdomarna, de har mycket på gång och inte alltid tid. De säger själva att de är ovanliga, att det är vanligare att ungdomar inte engagerar sig.

Ola: Det är två olika frågor, dels vill vi engagera ungdomar, dels vill vi få fler medlemmar. Vi skulle istället kunna aktivt stödja de ungdomsorganisationer som finns.

Jörgen: En del av ungdomsorganisationerna är lite slutna och släpper inte gärna in vuxna.

Annika: I Uppsala finns det många organisationer som lockar ungdomar, FFF, Fältbiologerna, Rebellmammorna, etc. Bättre att stödja dem och samarbeta med dem, än att försöka värva ungdomarna till KA.

Ola: De har samma problem som vi, de vill att fler ska komma på deras aktioner. Vi kan säga till dem att "säg bara till när ni har en aktion så kommer vi". Det vi kan kräva av dem är att de informerar oss.

Jörgen: Har diskuterat med ungdomarna kring frågan "varför inte fler engagerar sig" - ungdomarna känner en stor trötthet, och har extremt mörk bild av framtiden. Så fort man sätter etiketten klimat så är det svårt att få dit ungdomar. Bättre att inte sätta klimatetikett på event och saker, som exempelvis klädverkstad, eller klädbytdagar.

Lena V: Uppsala har accepterat att deras främsta grupp för nya medlemmar är nyblivna pensionärer. Ungdomar har sina digitala nätverk, det är där de umgås och syns. Man får kanske vara lite listig.

Janine: Det är superviktigt att sluta prata om hopp och istället prata om mod, det är det som behövs inför en dyster framtid. Ungdomar vill höra sanningen, att det finns tröskelpunkter, att det är farligt, att våra politiker inte gör tillräckligt, Ungdomarna vill att vi säger som det är.

Lena D: Ungdomarna har sina organisationer som vi kan stötta, men det är ju de medelålders vi måste nå ut till och engagera, de som är 35 och 47, som har inkomster och reser till Thailand

Gunnar: Det finns en fara att ungdomar uppfattar att alla ljugar eller håller tyst, att man förnekar problemet.

Lena D: Vi borde vända oss till folk som är föräldrar och säga att de ska engagera sig för klimatet, speciellt om de har tonåringar som mår dåligt.

Pia: Det finns redan en organisation som vänder sig till föräldrar, Våra barns framtid.

Sammanfattning av diskussionen:

Det finns andra klimatorganisationer som vänder sig till ungdomar, bättre att Klimataktion samarbetar med dem och stöttar ungdomar på det sättet.

5. Presentation av nya styrelsemedlemmar/ volontärer

- Elisabeth Strand som kommer börja sköta bankkontakter.
- Gun-Britt Rudenheim, kommer ta över Ninnas roll och bli "spindeln i nätet".
- Lisen Jones, sköter medlemsregistret och Swish.

6. Lunch